

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdá-jában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A villamos világítás kérdéséhez.

Zombor, 1894. november 22.

A város két nagyobb jelentőségű ügygel foglalkozik ez idő szerint: a villamos világítás és az országos telefonhálózatba való bevonás kérdésével.

Az előbbi ügyet már régebben vitadják, de még mindig nem érett meg arra, hogy a megvalósulás stádiumába lépjen, az utóbbinak a megvalósítása egészen egyszerű és hisszük is, hogy mihamarabb sikerül azt minden nagyobb gond nélkül is elérnünk.

Nagy gondot ad azonban a városnak a közvilágítás kérdése és pedig annál inkább, mert a törvényhatósági bizottság elvben már régebben kimondotta azt, hogy közvilágításra a villamos fényt kívánja alkalmazni s most nincs más hátra, mint odahatni, hogy ezt minél célszerűbben eszközölhessük. Csak hogy a dolog nem oly egyszerű, mint az így közönségesen föltűnik.

A világítás reformja tömérdek pénzbe kerül és e mellett a kellő gondosság és megfontolás elmulasztása esetén ki lehetünk téve esetleg annak a veszélynek is, hogy nem fog beválni a reform s így a város károsodik. Így járt — mint tudjuk — Temesvár.

A villamosság technikája halad ugyan évről-évre, de azért a közeli nagy városok, a melyeknek pedig példával kell előljárniok, még mindig nem tartották szükségesnek azt, hogy villamos fényvel világítsanak. Budapesten magánvállalat magánvilágítás céljára lerakta a kábeleket; de a közvilágításra és a magánvilágításra való berendezés között óriási a különbség. Villamos közvilágítás Budapesten még a közeli esztendőben sem várható.

Bécs próbaképen berendezett egypár utcáján villamos világító készüléket, de — úgy tudjuk — azt ismét szét is hordatta. 1893 ban az országnak körülbelül 45—50 városa foglalkozott a villamos közvilágítás behozatalával, de a legtöbb csak tárgyalat és tervezetett, közülök kevesen mentek még

bele a dologba. Pécs, Szeged, Nyiregyháza, Nagy-Becskerek, Szentes, Szatmár stb. — magunk féle városok — most készülnek a villamos világítás behozatalára és részint megkötötték már a szerződést a vállalkozóval, részint most folyik az alku ez iránt

Nyiregyháza ez előtt 160 petróleumlámpával látta el a közvilágítást, 3000 frtért; a magy. vill. részvénytársasággal kizárólagossággal mellett 50 évre kötött szerződés szerint 320 drb izzó- és 6 iv-lámpáért évente fizetni fog 5000 frtot.

Pécsnek 452 drb gázé égő évi 13,567 frtjába kerül. A villamos berendezés iránt minden intézkedés megtéetett, de a szerződő vállalkozó a gázársulattal nem tud megállapodásra jutni s így a villamos világítás egyelőre be nem hozható.

Nagy-Becskerek petróleumlámpái (239 lámpa) 3825 frtba került eddig; a villamos világítás (510 drb izzó- és 3 iv-lámpa) 10—14,000 frtba fog kerülni.

Szentes 563 petróleumlámpája 8445 frtba került évente; az 563 drb izzó-lámpa és 2 drb iv-lámpa körülbelül 11,300 frtba fog kerülni.

És a többi. A hol már megkötötték is a szerződést a villamos világítás behozatala iránt, mindenütt a lámpák számához képest aránylag többet áldoznak az új világításra.

Zombornak a világítása kerülni fog 1895-ben 8600 frtba; égetni fog a város a jövő évben 384 lámpát; ezek közül 77-et a holvilágos esték kivételével és ezeket a sötét estéken is csak éjfélig. Legujabban egy bécsi cég tett ajánlatot a villamos világítás behozatalára és számít 160 egész éjen át és 160 fél éjjelen át (tehát 320) izzólámpáért a városnak 13.665 frt 60 krt, e mellett magánosoktól, magánvilágításért remél 29.200 frt bevételt. Csak hogy természetesen a zombori villamos világítás nem ettől az ajánlattól függ. Ismerünk mi ennél sokkal olcsóbb és sokkal előnyösebb ajánlatot is, dacára annak, hogy még a pályázat sincsen arra meghirdetve.

Arra az egyre azonban el kell készülnünk, hogy 1—2 ezer frttal többet fogunk kiadni a

közvilágításra, mint ez idő szerint. És ha már azt tesszük, minden esetre oda kell törekednünk, hogy a mostaninál sokkal tökéletesebb, célszerűbb és modernebb közvilágítást nyerjünk.

Az imént hozzávetőlegesen említett adatok is csak beható megfontolásra intenek bennünket és korántsem arra, hogy ok nélkül késsünk a megvalósítással, avagy hogy egyáltalán letegyünk arról.

Erre int bennünket ama magunk féle városok példája, a melyek már részint villamos fényvel világítanak, részint pedig — számszerint mintegy ötven város — most dolgoznak annak behozatalán.

A közgyűlés által az összes előkészületek megtételére kiküldött bizottság — úgy tudjuk — már a berendezésre szóló pályázat meghirdetése előtt áll. Hogy pedig ez megtörténhessen, minél előbb megállapítandó még, vajjon mely utcák és terek lennének villamosfényvel világítandók; az egyenes a vagy a váltakozó áram rendszere alkalmazandó-e; hány izzó és hány ivlámpera van szükség és milyen távolságban helyezendők azok el egymástól; földfeletti avagy földalatti vezetékek alkalmazassanak-e stb. Szóval a kivitel ilyen elemi kérdései minél előbb tisztázandók s ezeknek megtörténte után a pályázat meghirdetendő volna és pedig oly értelemben, hogy magánvállalkozás útján biztosítanók a világítást; a vállalkozó ugyanis köteleztetnék bizonyos számú izzó és illetve iv-lámpákat szerződésszerűleg meghatározandó órákon át működésben tartani és ennek fejében a várostól évenként bizonyos összeget huzna. Megengedendő lenne ennek fejében a vállalkozónak az, hogy a magánházak villamos világítását (hivatalok, vendéglők, kaszinók, üzletek és egyéb magánházak) szintén ellássa és pedig bizonyos hosszabb időre — mondjuk 20—50 évre — a kizárólagosság biztosítása mellett.

Ily körülmények között a vállalkozó eszközölné a teljes berendezést és őt terhelné minden felelősség és esetleges kár, a mitől a városatyáink egy része ez idő szerint annyira tart. Szóval a

A „BÁCSKA“ tárcája.

A stréber.

Nem régen fordult meg
 X. uram itt nálunk,
 Derekebb városit
 — Hívém — nem találunk.

„Nagysád! ez az étel
 — Szólt nőmhöz — oly pompás...
 Mellette biz' bátran
 Maradhat bármi más.“

„Barátom a borod
 Kitűnő; — hol veszed?
 Hiába! mulatni
 Csak falun — élvezet!“

Tartott a dáridó
 Estétől hajnalig,
 Észre nem is vettük,
 Hogy kiinn már pitymallik.

Ötlet s puzsi közt
 Szoritánk hő kezét:
 „Fölkeress ha „bejössz“,
 Add reá a kezéd!“

„Benn“ voltam a multkor,
 S szemközt jött ő velem;
 Szavamra mit felelt?
 „Uram! — nem ismerem.“

... Kálmán.

A KASSZIROK KISSASSZONY.

Irtá: Del Toró.

Midőn a szürke est beálltával kigyulnak a vakító gázlámpák és rezgő fényük meg-meglebben a kávéház füstös levegőjében, a kassziros leány már ott ül a szokott helyén: a nagy tükrö-asztal előtt és még egy utolsót igazít magán, hogy mindenkinek egyformán, de valakinek mégis jobban tessenek. Azután belebámul ragyogó nagy szemével a füsttengerbe és elmélkedik a multon, kutatva a jövőt. A jelen előtte csak bűbájos délibáb: megszületik, hogy meghaljon.

Hogy multja volt, azt tudja, hogy jövője lesz-e, az titok... Jó szülőitől tiszta, mocsoktalan nevet örökölt, szive: egyszerű, lelke: hóféhér volt...

De csak volt! mert a káprázatos fény bűvösen ragadta meg fogékony lelkét, szivét és a kikeletnek örömvirága korán nyílt ki keblében. Oh, hogy miért is nem lehet a lány-virágnak megtiltani, hogy ne nyíljék, ha jön a szép kikelet?!

Az ajtó feltárult mind a két szárnyával és egy vig kompánia a kávéház asztal-labyrinthjai közt tétovázva, a kassziros trónusához bandukolt. Körülvették a nagy tükrö-asztalt, mint az éji lepék a csillogó gyertyafényt és bókokkal balmozták el az éj királynéját.

Ilmácska nem melázott többé. Elfelejtette a multat, el a jövőt és élt a jelennek. Pajkosan nyújtotta oda mindegyiknek apró, fehér kacsóit és a jogász gyerekek meg-megrázogatták boros fejükkel a filigrán kezeket, mintha régtől fogva „te-tu“ pajtások lettek volna.

Csak Bandi nem rázogatta, hanem végig simogatta, mint a puba bársonyt és mélyen beletekintett a kassziros-

lány éjfél-barna szeméibe... mintha szerette volna bennök az Ilmácskát, mintha szánta volna bennök a kassziros-lányt.

Ilmácska reszkedett, mint a nyárfalevél... valami kéjes érzés futott át egész testén, de maga sem tudta, hogy micsoda. Talán a szerelem parazsa vetett lángot újra kialvó szivében, vagy talán észbe jutott, hogy ő csak volt, de nem lesz... ő csak egy kassziros lány, akihez mindenkinek egyformán van jussa. Az ő kötelessége mindenkivel egyformán mulatni és mindegyre egyformán mosolyogni...

Hanem Bandival szemben mégis mindig valami különös érzett a keblében. Ez a jogász-gyerek nem volt olyan modoros, mint a többi; legalább vele nem. Megemberelte magát még ha mulatott is, még ha berugott is. És aztán, mintha sajnálta volna benne az elveszett leányéletet... mindennapos vendég volt a kasszánál; ott mulatott, ott mókázott körülötte; ott csicsergett vele a bánatos multról, a káprázatos jelenről és a titokzatos jövőről... Gyakran buzatta a nótáját is és ilyenkor elmúlt tőle a keserű pohár!...

A cigány épen rázendített a „Cserebogár, sárga cserebogár“ nótára, a kassziros lány lassan kibuzta a Bandi kezében felejtett apró, fehér kezeit, letilt a kis gömbölyű piros bársonyszékre és hátravetett fejével igazodva verte a taktust az ő kedves nótájához.

Bandi elrikkantotta magát:
 — Kellner... pezsgőt!... Mulassunk!...

A pezsgős üvegek durrogtak, a pezsgős poharak sorra koccantak és a cigány huzta szakadtaig.

Mikor Bandi koccintott Ilmácskával, valami keserű érzés ébredt föl a lányban: az erkölctelen, kicsapongó élet undorító érzése. Az arca egyszerre elhalványult és egy elégtellen mosoly borongott az ajkán, de azért azt mondta Bandinak: „az egészségére“... és fenéig üritette a pezsgős poharat.

A cigány „tust“ huzott. Bandi is, a többiek is tapsoltak hozzá. A nagy, tapétás falak visszaverték a tapsot és a kassziros lánynak most úgy tetszett, mintha a visszavert hangokba a halálmadár huhogása is belevegyült volna...

várost semmi néven nevezendő kockázat nem terhelné.

Hogy ez a mai viszonyok között kivihető, az kétségtelen, mert ily értelmű ajánlatok a pályázat meghirdetése esetén minden körülmények között érkeznek, a mi az ügy iránt a vállalkozók részéről már most, az ügy mostani állásában tanúsított érdeklődéséből is kitűnik.

A magyar folyam- és tengerhajózási társaság és a mezőgazdaság.

Mihelyt elfogadta a magyar parlament — a mi pedig már a legközelebbi napokban meglesz — a magyar folyam- és tengerhajózási társaságról szóló törvényjavaslatot, késelem nélkül megalakul a társaság. A magyar állam gazdasági függetlenségére nélkülözhetlen volt ez az intézkedés, melyet minden párt helyesel. Magyarország függetlenítését jelelti ez oly idegen pénzügyi befolyástól, a melyet a magyar mezőgazdaság nagy kárára gyakran érvényesített egy külföldi érdekeltekből álló koteria. A magyar nemzeti folyam- és tengerhajózási és a nagy áldozatok, melyeket érte hoz a magyar állam, első sorban arra vannak rendeltetve, hogy a hazai mezőgazdaságnak és a mezőgazdasági iparnak használjanak. A pénzügyi és gazdasági tekintélyek nevei, a kik e magyar társaság élére lépnek, valamint az állami ingerencia és ellenőrzés kezeskednek érte, hogy ez a nemzeti magyar vállalat a mezőgazdaságon kívül az ettől el nem választható iparnak is a legbecesebb szolgálatokat fogja tenni és nagy előnyére lesz a magyar kereskedelemlennek is. Mindig hangoztattuk, különösen az agrárkérdés felmerülte óta, hogy a gazdasági függetlenség ez ügyeinek semmi közük sincs a pártok viselkedéséhez. Ebben ne legyen s nem is lesz Magyarország pártkülönbség. Épp így mindenki, a ki a gazdasági élet viszonyait és gyakorlati követelményeit ismeri, meg nem engedhetőnek fogja tartani, hogy mesteres ellenéteket teremtsenek a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem érdekei közt. A valóságban ily ellenéteket nem léteznek, hanem igenis léteznek a kényszerítő szükségesség, hogy a minden állam gazdasági függetlenségének ez a három főtevényezője közösen, egymást kölcsönösen támogatva és kiegészítve működjen. A magyar gőzhajózási társaság lehetővé fogja tenni a gyorsabb akciót az állam részéről a hajózási csatornák és folyamszabályozás javára. Ez akció eredménye szintén első sorban a mezőgazdaságra nézve tartós előny. Az olcsó vízi-szállítás lehetővé teszi a magyar mezőgazdaságnak a gabonárák és az összes mezőgazdasági ipari termékek áraitak emelkedését. Az a két nagy magyar bank, a magyar általános hitelbank és a magyar leszámítoló és pénzváltó bank, melyek a társaság felállítására és szervezésére vállalkoztak, a vonatkozó törvényjavaslat elintézésé után csakhamar a finanszírozás, illetve a részvények kibocsátásához fog. Itt az állam és a magyar közönség érdekében igen kívánatos, hogy a magyar töképenesek, a fővárosban és a vidéken, az egyedüli praktikus eszközzel, saját részvétellel megakadályozzák ennek az állam által szubvencionált értékpapírosnak Beesbe, vagy egyáltalán a külföldre vándorlását: mint-hogy az állam szubvenciót ad, magyar birtokokosok javára szolgáljon ez a szubvenció; az állami garancia által feltétlen biztosságuvá lett értékpapíros maradjon Magyarországon. Ezzel a magyar közönség a nagy spekuláció veszélyeitől független, kitűnő tőkeelhelyezést biztosít magának és a saját zsebe kétségtelen hasznán kívül hozzájárul Magyarország további felszabadításához az idegen pénzügyi koteriák befolyása alól.

Ujdonságok.

Személyi hír. A főispán Zenta város, továbbá a zentai és ó-becsei járási szolgabírói hivatalok és hivatalos ügykezelésük megvizsgálása céljából folyó hó 21-én városunkból elutazott; a főispán f. hó 24-én tér vissza.

A multság vigan folyt.
A jogászygyerek egyenként eláztak a sárga földig és lassacskán mind megszöktek a boros poharak mellől.
Az utolsó vendég is belebujt a rókaprimes bundájába és eltűnt a sötét éjszakában.
A kávéház egyik homályos sarkában még két-három virágáros-lány buzta meg magát elbervadt bájaival. Szinte fájt a szívük, hogy ily „árván“ maradtak. Irigyletek a kassziros lány sorsát, kacsagó mosolyát... Pedig tudták, jól tudhatták, hogy a kassziros lánytól csak egy lépés az ut a virágáros lányig... Egyik előbb, másik utóbb, de mind a kettő elfonnyad, mint a virág, ha mézet kiszívta, ha illatát kibehelte... És ezt a rövidke lépést irigyletek...
Lassacskán ők is elbordták bánatos szívüket, elfonnyadt bájaikat. Csak Bandi maradt ott egyedül és egyre kocintott a kassziros lánynyal.
Ittak kettesekén.
A cigány újra rágyujtott egy nótára: „Páros élet a legszebb a világon“... és cífázta... cífázta, hogy szinte a vesekig ért a hegedű hangja...
A kassziros lány, mikor ezt hallotta, hirtelen fölugrott a székeről, szemében, azokban a nagy sötét szemekben, odaragygott az örömmek egy titkos sugara, egész arcával odaborult Bandi vállaira és azt sugta a fülebe: — Szeretem!...
Bandi úgy tett, mintha nem hallotta volna e csábító szavakat és csak töltött, meg újra töltött.
Imánska körül már forgott a világ, forró vére pezsgett, karcsu dereka meg úgy hajlongott, mint a vékony nádszál.
— Szeretem!... mondta újra elhaló hangon.
Bandi kétkedőleg rázta a fejét.
— Hát nem hiszi... igazán nem hiszi?!... ha... ha... ha...
— Tud is maga igazán szeretni!
— No, hogy elhiggye, hát megcsókolom.
A cigány elhallgatott, a kassziros lány izzó karjaival körülfonta a Bandi jogász kövér nyakát és egy forró csókot nyomott az ajakára.

Katonai látogatás. Laban Rezső, a cs. és kir. 23-ik gyalogezred ezredese kedden az esti vonattal városunkba érkezett, hogy a helybeli zászlóalj felett szemlét tartson. Az ezredes — mint értesültünk — vasárnap utazik el városunkból.

Kitüntetés. Ő felsége a király — mint a Nemzet tegnapielőtti száma írja — Kafka György ökanizsai postamesternek az arany-éremkezeset adományozta.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter Lippner Hermaunt a szabadkai kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Jaspary Lajos kassai adótitstét a zombori adóhivatalhoz segédtitstét nevezte ki.

Jubileum Szabadkán. Szabadkán — mint a Sz. N. értesül — holnap jubileumot ünnek. Az ünnepeket Mamuzich Lázár polgármester, a ki immár tíz év óta áll a város élén. Holnap a Pest szállóiban nagyszabású ebéd lesz az ünnepeket polgármester tiszteletére.

Meghívó. A „Zombori Magyar Olvasókör“ saját helyiségében folyó 1894. évi december hó 16-án fejeződik be az 50-ik évfordulóját ünneplendi, mely ünnepekre van szerencsém az egytel tagjait és családtagjait tisztelettel meghívni. Zombor, 1894. évi november hó 21-én. Sándor Béla, elnök. Műsor: I. rész d. e. 11 órakor. 1. „Fohász.“ Olábtól, éneklő a zombori kaszinó egyeteli dalárda. 2. Elnöki megnyitó beszéd; tartja Sándor Béla egyeteli elnök. 3. „Ünnepi óda.“ Dömötör Páltól, szavalja a szerző. Alkalmi beszéd; tartja Kozma László. „Nemzeti ima.“ Bartay Edétől, éneklő a zombori kaszinó-egyeteli dalárda. II. rész este 8 órakor: I. Tanévigalom, melyen az egytel tagjai és azok családjai vehetnek részt.

Pályázat. A szegedi itélőtábla kertületében hat joggyakornoki állásra pályázat van hirdetve. Pályázati határidő 15 nap.

Megapellált virilisták. A bíráló választmány ma délelőtt ülést tart Schlaggerter Gyula polgármester elnöke mellett. Egyetlen tárgya lesz ezen ülésnek az a felszólamlás, amelyet a jövő évi városi virilisták névsora ügyében adott be dr. Molnár Gyula. A felszólamló választott béla tag, de a virilisták listájába második póttagnak került bele (adója duplán számítva) Fölszólal pedig Sándor Béla és Fejér Gyula fölvetele ellen, mert előbbi különben is hivatalból elnöke a törvényhatósági bizottságnak és a vármegyei törvényhatósági bizottságnak választott tagja és mert utóbbi az adóját nem egymaga fizeti, hanem a hitközség is hozzájárul annak viseléséhez. A határozatra mindenesetre kíváncsiak vagyunk, mert hiszen hogy valaki melyik törvényhatóságnak legyen tagja — mi úgy tudjuk — azt a törvény értelmében nem egyik vagy másik törvényhatóság jelöli ki, hanem ha mindkét tagsága jogérvényes, az illető maga választja azok közül az egyiket. Az adóra nézve pedig, ha akármik segit is fizetni azt, vagy akármik fizeti is azt, azért mégis csak az illető adója marad és nem másé, mert az ő vagyoni állapota és illetve jövedelme alapján lett az kivetve. — Egyébként majd meglátjuk, milyen állapontra fog helyezkedni a bíráló választmány.

A Tóth Kálmán-kör dalszakosztálya tegnap délután 6 órakor ülést tartott.

Egyházközségi közgyűlés. A bulkeszi ág. ev. egyházközség folyó hó 18-án rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen a leköszönt egyházfelügyelő helyére Lang Frigyes bulkeszi takarékpénztári igazgatót választották meg. Ugyanezen a gyűlésen elnököl Kottler Ottó lelkes indítványára egy igen hazafias határozatot is hoztak. Elhatározták ugyanis, hogy az egyházközségi gyűlések jegyzőkönyveit ezentul magyar nyelven fogják vezetni és megszerkeszteni.

A ki másnak vermet és... Jankovácon Granyák Pál, kisebb földbirtokos, beállított a napokban a rendőrséghez azon panaszszal, hogy szomszédjának kanász gyereke feljár az ő padlására s onnét kukoricát és diót lop. A rendőrség ezen panasz folytán vallatóra fogta a kis tolvajt, ki be is ismerte tettét, de még hozzá tette, hogy Pali bácsi se jobb ám, mert ő meg oltványokat lopott, ott van a szárkupijában. És csakugyan ott volt egy jó esomó oltvány, melyeket a községi faskolából huzogattot ki. Ezek után a rendőrök persze őt is pártfogásukba vették.

Bandi boros fővel is megrázkódott... ez a csók nem a leány édes csókja, hanem a pezsgő nudorító lehellete volt.

Mire az utolsó pezsgős pohár is kitrült, a kassziros lány fűrtös feje már ott nyugodott a hideg márványasztalon... kábultan, pihegő keble pedig úgy hullámzott, mint a vihartól felkorbácsolt tenger.

Bandi füllere vágta a kalapját és kitámolygott az ajtón. Még csak azt se mondta: jó éjszakát!
A hideg, szeles levegő megcsapta tüzös homlokát... kihuzta belőle egy kissé a mamort és gyors léptekkel üzte hazafelé.

Othon sokáig nem jött álom a szemére, hanem a helyett a kassziros lány halavány alakja lebegett a szemei előtt, hullámzó kebelrel, pezsgős pohárral a kezében... Egyszerre aztán úgy rémített előtte, mintha az a pezsgős pohár kihullott volna a kassziros lány remező kezéből és az üvegszilánkok vigyorgó halálfogakká voltak volna a sötét padlón...

Megborzadt... a szemére buzta a meleg takarót és elűzte magától a rémes látványt...

A kassziros lány fűrtös feje ezalatt már szintén ott pihent a pu' a párnák között, a jótékony álom is kiterjesztette szárnyait föléje, talán álmódott is szépet, rózsásat, talán épen Bandi ölelő karjai közt gondolta magát, midőn egyszerre fölésmelt, egy pillanatra fölemelte ólomcsulyu fejcsékéjét... levegő után kapkodott... s aztán egy velőtrázó jankálással visszahanyatlott a paráúrára...

Nem álmódott többé!
Azokból a nagy, barna szemekből, melyekkel oly csábítóan tudott csak nem rég is mosolyogni, kialudt a tűz örökre.

Reggelre, midőn a téli nap kacérkodó sugarai a függönyfoslányokon keresztül beszűrődtek a pici szobácskába, a kassziros lány megkékült ajkai már a halál fagyos lakatjával voltak lezárva.

Megszakadt a szive a... pezsgőtől.

Eltűnt osztrák bíró. A magy. kir. belügyminiszternek egy körrendelete érkezett a napokban a városához és a vármegyéhez, a melyben az osztrák igazságügyi miniszter átirata alapján közli, hogy Bialkovszky Román törvényszéki bíró a sokali járásbírószág vezetője eltűnt. Bialkovszky hátgerinc baj miatt a gácsországi zakopanci gyógyintézetben volt, a honnan minden kísérlet nélkül kirándult a Tátrába sétálni s többé vissza se tért. Lehet, hogy valami baleset érte valahol, vagy pedig, hogy megörlt és mint ilyent ápolják valahol anélkül, hogy ismernék őt (mert az őrtület tünetei is mutatkoztak rajta). A miniszter most a törvényhatóságok útján iparkodik megtudni az osztrák bíró hollétét.

Jótékonycélú műkedvelői előadás. A jankováci ifjúság f. évi november hó 28-án jótékonycélú műkedvelői előadást rendez. Színpad kerül „A vén bakancsos és fia a huszár“. Az Ilon szerepét Szűcs Ida k. a., Szűcs Lajos közs. jegyző leánya; a Lidi szerepét pedig Erdélyi Irén k. a., Erdélyi Dömötör jankováci ügyvéd leánya játsszák.

Készülő szabályrendeletek. Három szabályrendelet van most munkában a városnál. Az egyik az építkezési szabályrendelet alapos átdolgozása. A másik a város külterületen (szállásokon) tervezett építkezések szabályozását és a harmadik a város belterületén levő vízvezető árkokon emelendő hidak szabályozását tervezi. Mindhárom szabályrendelet tervezetét az építkezési bizottság legközelebbi márs tárgyalás alá veszi s onnan az esetleges módosításokkal a jogügyi bizottság és végre a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé kerül.

Eljegyzés. Waleth János m. kir. posta és távirda segédtiszt jelölt eljegyezte Császár Stefánie k. a. t.

Dalestély. A „Kulai dalárda“ folyó hó 24-én Kulán a „Polgári olvasó egytel“ helyiségeiben saját pénztára javára dalestélyt rendez. Belépti díj személyenkint 60 kr, családjegy 1 frt 50 kr. Felülfizetések közzönnettel lesznek elfogadva és hirlapban nyugtatva. Kezdeté 8 órakor.

Gyilkosság. Tegnap előtt az éjjeli órákban gyilkosság történt városunkban. Belyanszki Bogoszav 19 éves és Kurjak Gaja 17 éves zombori paraszt legények a csomoplai uton levő Szankovits-fele vendéglőben idogáltak. A kellő mértéket azonban nem tartották meg s mindketten berugtak. Részeg állapotban valami csekélység miatt összevesztek. Még akkor is veszekedtek, a mikor a koresmát elhagyták. Az utcan azután Kurjak Gaja késsel támadta meg Belyanszkit s megszurta. A szúrás Belyanszkit a baloldalon a kulcsosant alatt érte. A tettes ott hagyta áldozatát, aki lassan hazavanszorgott. Othon azonban már csak annyit ideje volt, hogy az anyjának elmondta, miképp ő most meg fog halni. Csakugyan rövid félóra múlva meg is halt. A tettest tegnap reggel a rendőrség elfogta s már át is adta a kir. ügyészségnek.

Modern Diogenes. Bécsben valami szörnyű boldog férjnek szébe jutott, hogy egytel alapot, még pedig „boldog férjek egytelét.“ Egy pár jóbarátjával, a kik hasonlólag szörnyű boldogok lehetnek, megalakították az előkészítő bizottságot. Az előkészítő bizottság kiadta a felhívást az egytelbe való belépésre. Aztán várták, lesték a jelentkezéseket. Azonban telett, mulott az idő, de bizony egyetlenegy boldog férj sem jelentkezett. Ez a körülmény nem a leghizelgőbb az asszonyokra s az embernek szinte elmúlik a kedve a házasságtól. Szomorú állapot szagint; az egytel megalakításának kezdeményezője mód felett el is keseredett. Most — amint állítják — égő lámpával a kezében világos nappal jár-kel Bécsnek utcáin s minden zeget-zúgot kikutat. S ha valaki azt kérdezi tőle, hogy mit keres, diogenesi bölcseséggel így felel: „boldog férjet.“

Eljegyzés. Heumann Mór szabadkai könyvkereskedő jegyben jár Guttmann H. ottani papirkereskedő leányával, Terez kisasszonyval.

Eltűnt hazulról. Schüll József zombori lakatossegéd már három hónap előtt nyomtalanul eltűnt a szülői háztól. A szülők eleinte azt hitték, hogy a subanc majd csak megkerül, de kutatásai dacára nem tudtak nyomára jönni. Jelentést tettek hát a rendőrségnél s a zombori rendőrfőkapitány most elrendelte országos körözötését. Személyleírása: 17 éves, róm. kath., közép terméű, kerekded arcú, fekete szemű és szőke haju, zombori illetőségű, gépész lakatossegéd.

A feltékony feleség. Tegnap délelőtt ugy 11 óra tájban érdekes látványunk voltak a járó-kelők szemtanúi. A Szt-György téren egy feldűhött asszony késsel a kezében üldözött egy másik asszonyt. Egy ízben utolérte, meg is szurta, de az üldözött újra elmenekült tőle s beszaladva a városbázára, a rendőrség-nél keresett oltalmat. A késelő asszony neve Kolompár Verka, az üldözötté pedig Gruits Deszanka. Kolompár Verka dűhének regényes alapjai vannak. Kolompár Verka t. i. már nem hajadon; van neki férje, a kit — úgy látszik — nagyon szeret. A férj uram azonban szeretett más asszonyok körül is szétbúzni. Ezen hajlamai folytán összehozta a sors Gruits Deszankával; a Deszanka sem idegenkedett a férj uramtól, mi természetesebb tehát, minthogy szerelmi viszony fejlődött ki közöttük. Kolompár Verka azonban nem azért szereti az urát, hogy ne vigyázzon reá. Megtudta az egész bűnös viszonyt és szerelmes szívében szörnyen elkeseredett. Az elkeseredés megteremtette a boszúvágyat is. Boszúja Deszanka ellen irányult, akiben férje elcsábítóját látta. Tegnap délelőtt aztán találkozva vele, késsel támadt reá, boldogságának megsemmisítőjére, hogy megölje. Deszanka azonban nem szenvedett nagyobb sérüléseket, de a Verka keserűen fog lakolni. A rendőrség már átadta az ügyészségnek. Szándékos emberölés kísérlete miatt csücsülni fog a hüvösön egy ideig.

Vásár. Az őszi országos vásár most vasárnap és hétfőn lesz megtartva. A főútcán már nagyban építik is a vásáros bódékat.

Körözés. A zombori kir. törvényszék valami Fuderer József nevű egytel körorzött, a ki súlyos testi sértés vétsége miatt 3 havi fogsárra lett ítélve, de időközben ismeretlen helyre távozott el. Személyleírása: 46 éves, róm. kath., vízi molnár, legutóbb mint napszamos a Vaskapunál működött, termete közepénél magasabb, testalkata erős, arca hosszás, haja sötét szőke, szemek kék, orra hosszú, homloka magas, domborodott, bajusza hosszú, sárgás színű, szakála borotvált, kissé selypesen, orrán keresztül magyarul, németül, szerbtül beszél, nős, 3 gyermek, atyja, de nejétől külön él, születési helye Monostorszegh.

Jegyzőválasz

József választották.
Hetivásár M
miniszter megengedte
egyszer, szerdán szer

Művészt

„A magyar
József kiváló munká
füzet, melynek ugy s
sel kell nyilatkozni
harcait a germánokk
betörésére és Atilla t
ben ama germán n
hunok elfűzetése után
az élénk világos ed
alkalmunk kiemelni,
tében is a legnagyobb
tálnunk. A képek eg
van köztük sok oly
még sobasem volt n
Columna Antoninak e
mely a rómaiak
Traján oszlopáról g
szarmát lovasok csap
rómaiak és germánok
tését,“ továbbá Mar
lovas szobrá, mely
áll. A Columna An
bemutatja a szerző,
a hazánkban talált
vélünk. — A Nagy S
vezér képmása követ
lemásolva; majd Atll
kört be van mutat
„Követek tisztelgés
„Atilla halála“ című
képeket tartalmaz,
sarkofágról vannak le
rek vannak bemuta
hiszük, maga e rív
arra, hogy bárkit i
nagy értékéről. Csak
kat, hogy e munka
közönség számára s
alig két esztendő fog
az egész mű 1896.
előnye a könyvnek
Egy füzet ára 30
(6 füzet) 1 frt 50 kr
egész évre (24 füzet)
legészteriben Lam
kiadóhivatalának An
A füzetek bérmentve

Helyzetmen

György, apatini kan
„Pallas Nagy-Lexik
kiadását tervezi, mel
mány (Situationskalk
jainak revíziója Ari
elvei alapján.“ Hat
mennyiségbelesítelé
tárgyalandó helyze
az alapelveket. És
mány? Azon elveket
mennyiségeket nem
szerint, — hanem a
egyéb ilyféle módoz
résztint az azelőtt na
és mechanikai igazsá
tására szolgálnak, res
és újabb mathematika
hoz. A munka mince
mintegy 20 ívre te
fog megjelenni. Ár
összesen 15 frt, ha
szakutudósok és k
mutatkozik, hogy m
egész munka. Aláír
tudományosan foglalt

Az „Apósok“
színház tagjának 3 f
Az akadémiák
díjat nyert az „Ap
hogy az valami absz
a vele egyidőben pa
bírálóbizottság arány
nyertesség olyan val
nyesti diploma az en
reá, mintegy kiemel
sokkal nemesebb em
nemesi predikátum
rül ki a nemesebb kö
Sok 100 arany
színház deszkáin. Az
tartozik, hábar kom
sából fakad.
Egy fiatal háza
a régi szerető, egy
nyegeti s igéri, hog
testvérbátyja titokba
zik, hogy megkérleli
nézik a táncosnőnek.
Közbe két após ves
kodik vallomásra b
A dialóg élel
nem tudott szimpatia
udvarló dr. Gáti pa
talan, félszeg Zab
kellene lenni, ismét
párbaft vivjanak egy
a komoly és szerény
dottja, leendő após
fér össze ez az önd

Jegyzőválasztás. Krusevlyai jegyzővé Csibás Józsefet választották meg.

Hetivásár Monostorszezen. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Monostorszezen hetenként egyszer, szerdán sertés felhajtással hetivásár tartassék.

Művészet és irodalom.

„A magyar nemzet története.” Szalay József kiváló munkájából ma jelent meg a második füzet, melynek egy szövegéről, mint képeiről elismeréssel kell nyilatkoznunk. — A szerző előbb a rómaiak harcát a germánokkal tárgyalja, azután áttér a hunok betörésére és Atilla történetére, végül a hatodik fejezetben ama germán népekről szól, melyek hazánkban a hunok elűzése után uralkodtak. — A szöveget ugyanaz az élénk világos előadás jellemzi, a melyt már volt alkalomunk kiemelni, és a források felhasználása tekintetében is a legnagyobb lelkiismeretességet kell konstataálnunk. A képek egytől-egyig rendkívül érdekesek és van köztük sok olyan is, a mely nálunk Magyarországon még sohasem volt reprodukálva. — A 4. fejezetben a Columna Antoninának egy érdekes domborművét találjuk, mely a rómaiak kivonulását Carnutumból tárgyalja: Traján oszlopáról igen szépen van reprodukálva a szarmat lovasok csapata, távolabb egy harcot látunk rómaiak és germánok közt, majd a „germánok legyőztetését,” továbbá Marcus Aureliusnak azt a gyönyörű lovas szobrát, melynek eredetije a római Capitaliumon áll. A Columna Antoninának még néhány részletét is bemutatja a szerző, hogy azután a következő fejezetben a hazánkban talált hun eredeti tárgyakat ismertesse meg velünk. — A Nagy Szent-Miklósi leletet Aetius római vezér képmása követi, mely egy monzai diptichonról van lemasolva; majd Atilla történetének művészi ábrázolásai közt be van mutatva Knaackfuss egy szép rajza: „Követek tisztelgése Atilla nejejénél,” valamint Naue: „Atilla halála” című képe. A füzet utolsó fejezete gót képeket tartalmaz, melyek a vatikáni muzeumból őrzött sarkofágról vannak lemasolva, végre népvádorlási ékszerrek vannak bemutatva két szép táblázatban. — Azt hisszük, maga e rövid tartalmi ismertetés is elegendő arra, hogy bárkit is meggyőzzön a Szalay féle munka nagy értékéről. Csak még arra figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy e munka nem tudósok, hanem a művelt nagy közönség számára készült. Nem is egy évtized, hanem alig két esztendő fog kelleni befejezéséhez, úgy hogy az egész mű 1896. elején kapható lesz. Ez is nagy előnye a könyvnek, melyet ismételve melegen ajánlunk. Egy füzet ára 30 kr. Előfizetési ára negyed évre (6 füzet) 1 frt 80 kr., fél évre (12 füzet) 2 frt 40 kr., egész évre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetési összeg legegyszerűbben Lampel Róbert (Woldianer F. és Fiai) kiadóhivatalának Andrásy-nt 21. sz. a. küldendő be. A füzetek bérmentve küldetnek.

Helyzetmennyiség-tudomány. Dr. Steeéz György, apatini kanonok plebános, egy mintegy 80. kiadást tervezte, melynek címe „Helyzetmennyiség-tudomány (Situationskalkul) és a mennyiség-tudomány alapjainak revíziója Aristoteles s aquinói sz. Tamás bölcselati elvei alapján.” Hat részre oszlik e munka. Az első rész mennyiség-bölcselati alapvetés, mely a többi öt részben tárgyalandó helyzetmennyiség-tudományhoz szolgáltatja az alapelveket. És micsoda ezen helyzetmennyiség-tudomány? Azon elveknél összefoglalja, melyek a kezelendő mennyiségeket nem egyszámból — csak nagyságuk szerint, — hanem alakjuk, irányuk, elhelyezésük és egyéb ilyenféle módozataik szerint is véden számítással, részint az azelőtt nagy ügygyel-bajjal talált matematikai és mechanikai igazságoknak csodálatos egyszerű levezetésére szolgálnak, részint pedig tág kaput nyitnak újabb és újabb matematikai és természettudományi kutatásokhoz. A munka minden ízében eredeti. Egyelőre csak a mintegy 20 ívre terjedő mennyiség-bölcselati alapvetés fog megjelenni. Ára 3 frt lesz. Mind a hat résznek ára összesen 15 frt, ha ugyan az első megjelenése után a szaktudósok és könyvtárak részéről annyi pártolás mutatkozik, hogy magyar nyelven kiadható legyen az egész munka. Ajánljuk tehát e művet a mathezissel tudományosan foglalkozók figyelmébe.

Színház.

Apósok.

Kedd, november 20.

Az „Apósok”, Gabányinak, a budapesti nemzeti színház tagjának 3 felvonásos vígjátéka.

Az akadémia Kőezán-pályázatán 100 arany pályadíjat nyert az „Apósok”, a mi ugyan nem azt jelenti, hogy az valami abszolútbecsű munka, csak azt, hogy a vele egyidőben pályázott darabok között ezt találta a bírálóbizottság aránylag a legjobbnak. De hát a pályanyertesség olyan valami az irodalmi műre, mint a nemesi diploma az emberre nézve. Némi varázsszal van reá, mintegy kiemeli a többi közül; pedig hát hány sokkal nemesebb ember van az életben, mint az, a ki nemesi predikátummal bír és hány nemtelen ember került ki a nemesek közül is!

Sok 100 aranyos dráma bukott már el a nemzeti színház deszkáin. Az „Apósok” a jobb vígjátékok közé tartozik, habár komikuma a félreértés közönséges forrásából fakad.

Egy fiatal házaspárral állunk szemben. Az új férjet a régi szerető, egy balletáncosnő, sürgöny útján megfegyveti s igéri, hogy utána jön. Ezt várják. A férj testvérbátyja titokban megnősült s a felesége bazaarékezik, hogy megkérlelje a házasságukat ellenző apóst. Ezt nézik a táncosnőnek és ebből kerekedik a bonyodalom. Közbe két após veszekedik egyre, meg egy leány iparkodik vallomásra bírni a kissé félnék udvarlóját.

A dialog élénk és elég szellemes. Csak egy jelenet nem tudott szimpátiát kelteni. A komoly gondolkodású udvarló dr. Gáti párbajra hívja vetélytársát, a gyámoltalan, félszeg Zab Ferit. És mikor a párbajuk meg kellene lenni, ismét felhívja az ellenfelét, hogy szellemi párbajt vívjanak egymással, ami úgy történik meg, hogy a komoly és szerény orvos dr. eldicseri magát az imádotja, leendő apósa és félszeg ellenfele előtt. Sehogy se fér össze ez az öndicséret az orvosnak előbb ismert

jellemével és általában nagyon gyerekes volt az egész jelenet.

A színészek nagyrésze megállta helyét. Kishonti az egyik após szerepében (Bogyai Farkas) nagyon szépen játszott. Az ilyen többé-kevésbé komikus szerepekre megvan a kellő temperamentuma. A másik apósok Fejér Dezsőnek szörnűy gyerekes volt a hangja s a játéka is, mint aféle kezdő színésznek, kezdetleges. Érezkövy igen eleven és ügyes fiatal férj volt. Laczkó Aranka, Véber Ferike és Nagyfalusi Julia is kifogástalanul játszottak. Hetényi Elemér nagy igyekezettel játszotta az orvost, de kissé gyengének bizonyult.

Általában hiányát éreztük a férfiak sorában a Morvay helyett igért s itt már szintén ismert Krámernek, a ki az orvos szerepét, nemkülönbön Gyarmatinak, a ki Felvinczi apóstét kitűnően adhatta volna.

Ifj. Polgár a Zab Feri szerepében brilliroztatta megint tehetségét s már a megjelenése maga is folytonos derűltségben tartotta a közönséget.

Elmaradt előadás.

Szerdára a „Kis alamuszi” című új operette volt hirdetve, de a primadonna betegsége miatt az előadás elmaradt. A közönséget az ezt hirdető színi jelentés hátróztatott meglepte. Mert habár tudta is, hogy Gyarmatyné Mészáros Kornélia a múlt napokban beteg volt, épen a társulat részéről nyert oly híreket, melyek szerint már teljesen jól érzi magát. Az első hétre tehát kivételes műsort kellett volna megállapítani, mert hibető, hogy ma vagy holnap már csakugyan megérkezik a gyöngykedő primadonna. De nem értjük, vajjon miért kell a férjének, Gyarmatynak is az egész időt át távol maradni. Ily akadályok első sorban az igazgatónak ártnak, mert pl. egy operettenapi szünet, pláne amikor új operette van hirdetve, ha egyébként nem, hát finandális szempontból is hátrányos. A közönség meg elkedvetlenedik és tartózkodóvá lesz. Egyébként a szezon már azzal indult is meg, hogy az elsőnek hirdetett előadás is elmaradt.

Tanári és tanítói cím.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapja november 9-iki számának szerkesztői tizeneteiből azt láttam, hogy „Többen” kérdést intéztek az iránt: kit illet meg jog szerint a tanári cím? E kérdésre adott felelethez némi pótlással és igazítással kívánok szolgálni.

„A tanári cím jog szerint csak azt illeti meg, akinek tanári diplomája van.” Ez tény. „Ha tehát pl. polgári iskolánál valaki tanítói oklevéllel működik, ... az csak tanító és nem tanár.” Ha itt a „tanítói oklevél” alatt elemi tanítói oklevelet kell érteni, akkor ez eset csak a multa vonatkozhatik; mert mióta a budai ügynevezett „Paedagogium” fennáll, ahol a polgári iskolai tanerök képzését nyervek, — csakis a nevezett intézet három évi kurzusát elvégzettek választják meg, illetőleg nevezik ki polgári iskolákhoz. Ezeknek a hivatalos címük tényleg még „csak” tanító. Így lehet olvasni a hivatalos lap „kinevezések” rovatában is, s az oklevélük is „Felső nép- és polgári iskolai tanítói oklevél.” Nem hivatalosan azonban, a közszokás által szentesítve, meg a miniszter szájából is „tanári” címet nyervek. Verba valent usu. A „címkerítés” különben már régóta s utjabban különösen foglalkoztatja a polgári iskolai taneröket; s ha csak a méltányosság alapjára helyezkednek is az „intéző körök”, a tanári cím kell hogy hivatalos szentesítést is nyerjen. Hogy miféle anomália áll fenn a polgári iskolai tanítókra nézve, ez az egy körülmeny a legjellemzőbb: A paedagogium három éves kurzusának elvégzése után nyert polg. isk. tanítói oklevél bizonyos (de nem minden!) tekintetben egyenlő értékű a középiskolák „érettségi” bizonyítványával, — s viszont: érettségi bizonyítvány jogosít a paedagogiumba való felvételre, az elemi tanítói oklevél mellett. Sőt, megtörtént esetekben, az érettségi bizonyítvány mellett még felvételi vizsgálat tevése is szükségessé vált, míg az elemi tanítói oklevélnél sohasem. Ehhez nem kell kommentár.

„Gyakori az eset — mondja továbbá a szerkesztői tizenetek — hogy polgári vagy kereskedelmi iskolánál szervezett tanári állásokra tanári diplomával nem rendelkező egyének, pl. tanítók lesznek megválasztva, vagy kinevezve.” A kereskedelmi iskolák — akár államiak, akár városi vagy magán iskolák — miniszteri rendelet által a középiskolákkal, tehát a főgimnáziumok és reáliskolákkal egyenlő rangba vannak helyezve. E szerint a kereskedelmi iskoláknál tanári állásokat „szervezni” nem kell, mert, mint középiskolák, a bennük levő állások ugyis tanáriak.

Ha már most e „tanári” állásokra tanári diplomával nem rendelkező egyének, pl. tanítók lesznek megválasztva vagy kinevezve, — ilyenkor, a mikor tanári állást töltenek be, kétségtelenül megilleti őket a tanári cím. Itt is a „tanári diplomával nem rendelkező egyének, tanítók” alatt csakis polgári iskolai tanítókat kell érteni, s ilyen tanítók működnek is még állami kereskedelmi iskolákban (akadémiákban) is miniszteri kinevezés alapján. — Polgári iskoláknál pedig egyáltalán nincsenek tanári állások „szervezve”, — tehát az ott működő tanítók csak polgári iskolai tanítók, s csupán a közszokás rubázza fel őket — méltányosan — a „polgári iskolai tanárok” címevel.

Zavaros állapotok biz ezek s ideje volna már egy kis rendet behozni e nagy rendetlenségben!

Egy.

A monostorszeghi olvasókör felavatási ünnepélye.

Monostorszegeh, november 20.

Az erős akarat, a soha nem lankadó kitartás és lelkesedés szültötte ez olvasókör, mely alig kilenc havi fennállása óta, nem egy ízben adá tanujelét életképességének.

Ez év március havában ütötte fel szerény tanyáját a nagyvendéglő két szobáskájában, hol kitartó türellemmel szorongva, várva-várta az új helyiségek felépítését, melyet kiváló polgártársunk, Wámoscher Nándor áldozatkészsége emelt és butorozott be oly izléssel, mely nemcsak egy szerényke községnek, hanem bármely nagyobb igényű mezővárosnak is mindenkor díszére válnék.

Ezen új helyiségek felavatási ünnepélyét ülte meg az olvasókör f. hó 17-én.

A kör vigalmi bizottsága lankadatlanul buzgólkodott, hogy ezen ünnepély a kör hivatásához és tekintélyéhez méltón sikertüljön. És e buzgalom — minden szépítés nélkül őszintén konstatalhatjuk — fényes siker koronázta.

A műsor, műkedvelői előadással egybekötött táncvigalmat hirdetett.

Pont hét órára az olvasókör nagytermét és a nagyvendéglő többi helyiségeit is oly díszítéggel, intelligens közönséggel tölté meg zsufolásig, a minőt — mint öreg urambátyáink mondják — még Monostorszegeh nem látott falai között.

A helybeli intelligencián kívül: Zombor, Szabadka, Bezdán, Kupuszina, Rigyica, Sztanics és Szántova, meglepő szép számmal voltak képviselve.

De mit mondjak a remek hölgyközönségről?

Annyi igazán szép asszony, annyi bájos, aranyos leányka, amennyi itt összesereglett!... no, az még a legspöngyöbb szívű megrögzött aglegénynek is kell, hogy pezsdülésbe hozza légyen sós vérért.

A vigalmi bizottság (együttal műkedvelők) szép előadással énekeltek el a Szózatot, melynek elhangzása után Schäffer Katica k. a. lépett elő, meglepő lendülettel szavalván el Jámor Bélának ez alkalomra írt ünnepi prologját.

A szavaló kisasszonyt zajos taps jutalmazta szép előadásáért.

Ezután a Hymnusz zendült fel, melynek befejeztével a függöny lefordult.

És most következett az est fénypontja.

Hennequin Alfréd „Három Kalap” című 3 felvonásos vígjátékát adták ezután elő a műkedvelők oly meglepő rutinnal és precizitással, mely még a legkényesebb izlésű műértő közönség tetszését is megnyerte volna.

Tagadhatatlanul meglátszott az előadáson a szorgalmas és beható tanulás, meglátszott minden egyes szereplőn, hogy szerepét jól átgondolva, azt a legparányibb részletkéig kidolgozva, fényes sikerrel meg is oldotta.

Ganzl Berta k. a. mint Izabella (Dupraillon felesége) igazán elegáns, előkelő, szép francia hölgy volt, akinek alakítása első sorban érdemel feltétlen dicséretet; Ganzl Laura k. a. mint Lujza (Dupraillonék leánya) igen kedvesen adta a szerelmi bánattal eltelt leánykát s különösen a második felvonásban, a Témidart Adólfalvi jelenetben mindketten — a nyílt színen — zajos tapsra ragadták a közönséget.

Dupraillon farszto szerepével Jámor Béla küzdött meg; — míg Orehoja Béla mint Szilveszter Jenő, a kaligrafiai professzor szerepével tartá folytonos zajos derűltségben a közönséget.

Késmárky Géza, elegáns, előkelő, pompás D'Hervey Pál volt. Tuster Ignác Témidart Adolf szerepét — a jószívű vidéki gavallér — helyesen felfogva, a komikus helyzeteket ügyesen kiaknázva, igen szépen játszotta meg. Baptiste-ot, az orrát mindenbe belelítő, konfidens inas nagyszabású szerepét Osztrogonác István játszotta. Ez a fiatal ember oly pompás alakot mutatott be Baptiste-jával, mely nemcsak a közönséget, hanem a műkedvelő kollégákat is osztatlan elismerésre ragadta.

Most pedig emlékezzünk meg arról a szerényke ibolyáról, ki Annette szobaleány kis szerepét oly édesbájosan elcsicseregte. Vranja Bella kisasszony volt e szerény szereplő, ki kedvesen kacér megjelenésével a közönséget teljesen elragadta. Pedig e játékon kívül még más nagy szerep is várt reá! Ő volt tudniillik a műkedvelők sugója is.

És milyen pompásan sugott!... És ezzel be is számoltam volna a műkedvelők által elért sikerről, ha még egy igen fontos — műkedvelőkre nézve pláne életkérdést képező — dologról nem kellene referálnom. Ugyanis méltó feltűnést kellett a színpad-homlokzat szép festménye és a terem díszlet.

Ennek a jeles mestere Tuster Ignác barátunk volt, ki vasszorgalommal, sok tudással és izléssel festé meg a szükséges díszleteket. Őszinte köszönet és elismerés illeti őt meg.

Előadás után a színpad alig egy negyed óra alatt szétbontatott és a kiváló csinnal és fényesen kivilágított teremben megkezdődött a tánc, mely reggeli 6 óráig meg sem szűnt. A négyeseket — melyeket Klein Dávid táncitanító kiváló ügyességgel rendezett — 50—60 pár táncolta.

Hisszük, hogy vidéki kedves vendégeink, egy kellemesen eltöltött est emlékével távoztak el körünkől.

A mi a finandális dolgokat illeti, hát bizony a tiszta jövedelem alig említésre méltó; de tekintetbe véve, hogy a költségek, melyek 117 frt 07 kr-ra rúgnak — fedezve vannak — az olvasókör az anyagi sikerrel is teljesen meglehet elégedve.

A színpadba vetett költségek majd csak ezután fogják behozni a kamatot, még pedig akkor, ha ez a lelkes és rutinizott műkedvelő csapat jövőben is ilyen pompásan sikertült előadásokat fog rendezni.

Csak előre!

A felülfizetések összege 23 frt 70 krt tesz ki.

És pedig felülfizettek: Kuzmán Miklós (Bezdán) 30 kr, Molnár Ferenc (Bezdán) 30 kr, Hegyessy Ferenc (Bezdán) 30 kr, Farsang Pál 30 kr, Kapetanovits János 2 frt 30 kr, Flesch N. (Bezdán) 30 kr, Bruck Gusztáv 10 kr, Bruck Mór (Mohács) 50 kr, Vál Ignác (Rigyica) 50 kr, Orehoja Béla 30 kr, Tóth Lajos 20 kr, Tuster Ignác 30 kr, Weinberger Mór 20 kr, Kollár Gergely 30 kr, Müller Lenka 60 kr, Németh Károly (Szántova) 30 kr, Bikiczky Tamás 1 frt, Fürst Salamon 20 kr, Nagy János (Kupuszina) 20 kr, Zsigmond Antalné (Bezdán) 60 kr, Orehoja Antalné (Zombor) 1 frt, Wámoscher Nándor 2 frt 20 kr, ifj. Müller Sándor 30 kr, Reiter Ferenc 30 kr, Vranja István 90 kr, Lipokatics Béla (Szántova) 30 kr, Sebäffer D. (Sztanics) 90 kr, Kubik Vilma 40 kr, özv. Jankovicsné szül. Kapetanovits urhölgy 2 frt, Nagy Béla 1 frt, N. N. 1 frt, Vagyotzky János 60 kr, N. N. 30 kr, Bogyó Ottó (Bezdán) 60 kr, Rosenberg Izidor (Sztanics) 30 kr, Ábrahám Erzsike 30 kr, Weigang János (Apatin) 60 kr.

Az olvasókör vigalmi bizottsága ez uton mond őszinte köszönetet a tisztelt felülfizetőknek.

Saxum.

Szerkesztői üzenetek.

Biberach. A tárcát hozni fogjuk. Levelünkre mért nem válaszol? A tiszteletpéldányt kapja-e rendszeren? Üdvözlét.

Ij. H-n János Petrovác. Levelünket nem kapta meg? Kérjük pontos lakcímét.

E. K. Halas. A versei, egy-kettő kivételével mind közölve lesznek, csak szíveskedjék türelemmel lenni. A kézirat megkapja. Köszönet.

L-y. El-elmegyek e. verse nem közölhető. Nem elég hangulatos s olyan kezdetlegesnek látszik, pedig ön elég gyakorlott és jó poeta. Kérünk hát jobbat!

Sch. L. Topolya. Csak nagy horderejű, országos érdekű dolgra vonatkozó ilyenfajta felhívásokat szoktunk közölni. Az ön kedvéért még közölünk a dolgot, de ezzel azt érnék el, hogy a jövőben erre a precedensre hivatkozva, más oldalról is ki volnának téve hasonló kívánalmaknak. Hanem szíveskedjék a dolgot egy kimerítő hír alakjában megírni; ebben az alakban a legnagyobb készséggel fogjuk közölni. Üdvözlét.

L. Stanci. Sorait megkaptuk; verseit közölni fogjuk, mielőtt sorait ejthetjük. Az újvívi számba felajánlott alkalmi versét érdeklél várjuk. Fogadja előre is köszönetünket.

S. E. Gyurgyevó. Kezdetlegesek. Annak a pennának még gyakorlatra van szüksége. A „Láttam festett angyalt” című vers megérdemelné az átdolgozást. A gondolat eredeti, de a technika nem elég jó. Dolgozza át! E soraink ne riasszák önt vissza. Keressen csak fel jövőre is. Reméljük, hogy jó dolgokat is fog írni. Prózai cikkeket várjuk.

K. F. Sztanisics. Az a szerkesztői üzenet egy másik munkatársunknak szült, nem önnök. „Egy gondolat”, „Az árva vigasza” és „Mi volt?” e. verseit az ön érdekében nem közöljük. Gyöngye alkotmány mindhárom, pedig ön jobbakat is tud írni. Kérünk hát jobbakat.

B. B. Gara. Verse nem tartozik a legrosszabbak közé, sőt helyi-vel-közölve igen jól esendül. Általában azonban igen sok benne a közhely, mint pl. angyalom, ó édesem, egyetlenem, ismét egyetlenem, angyalom, ó édes szépem stb. Ezek az ugyszólván minden harmadik sorban megismételt kitételek nagyon lapossá teszik a költeményt. A gondolat megérdemelné, hogy a verset újra átdolgozza. Tegye ezt meg s aztán keressen fel ismét bennünket.

**Naptár.
November.**

Havi es betű nap	Katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
23 Pént.	Kelemen	Kelemen	11 Minas
24 Szom.	Flóra	Emília	12 János p.
25 Vas.	G 28 Katalin	G 27 Katalin	13 B 23 A. J.
26 Hétfő	Konrád pk.	Konrád	14 Fülöp ap.
27 Kedd	Ákos	Virgil	15 Guriás

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-igyevéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A nagyszében-belvárosi (Szebenmegye) róm. kath. magyar-német tannyelvű fiúiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett vezértanítói állásra, továbbá leköszönés folytán üresedésben levő egy rendes, valamint előléptetés következtében esetleg megüresedő még egy második rendes tanítói állásra is **foljó évi november hó 30-ig** terjedő határidővel pályázat hirdettetik.

A vezértanító évi jövedelme 720 frt, melyből 120 frt lakbértől számítottatik. Ezenkívül kap évenként 16 frtot irodai szerekre, melyet azonban utólagosan elszámolni tartozik.

A rendes tanítók évi fizetése 550 frt, melyben a lakbér is benfigyaltatik. Ezenkívül mindegyik állással a törvényesen előírt ötödéves korpóték van összekapcsolva. Magyar és német tannyelvű iskolai tanítóságra képesített pályázók szíveskedjenek kellően felszerelt folyamódványaikat **foljó évi november hó 30-ig** bezárólag alulírt iskolaszéki elnökhöz beiktatni és folyamódványaikban azt is határozottan kimondani, miszerint azon esetre, ha a vezértanítói állást más nyerné el, a rendes tanítói állásra fentartják-e pályázatukat vagy sem.

Nagy-Szebenben, 1894. november hó 19 én.

Ninger Ignác,
apát-plébános, iskolaszéki elnök.

2053. szám.
kig. 1894.

Árlejtési hirdetmény.

Ó-Kér községében egy járványkórház felépítésének 1388 frt 25 krban előirányzott munkalatai **foljó évi december hó 2-án délután 2 órakor** Ó-Kér község-házánál nyilvános árlejtés, vagy levele beadott zárt ajánlati pályázat útján ki fognak adatni.

Vállalkozók tartoznak az előirányzati összeg 10%-át, vagyis 138 frt 25 kr-t az árlejtés megkezdése előtt kezzeiukhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni, míg írásbeli pályázók tartoznak ugyancsak jelzett óvadékkal ellátott ajánlataikat legkésőbb az árlejtés előtt 24 órával ezen eljárásghoz benyújtani, az ajánlatokban világosan kiteendő lesz az is, hogy pályázó az árlejtési feltételeket ismeri s azoknak magát feltételül aláveti.

Az építési tervek, költségelőirányzat és árlejtési feltételek a község jegyzőjénél a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők.

Kelt Ó-Kéren, 1894. évi november hó 15-én.

2-1

Az elüljáróság.

8565. sz.

Pályázati hirdetmény.

Kucura községben megüresedett 300 frt fizetés és teljes egyenruhával javadalmazott gyalogrendőri állás betöltése céljából pályázatot hirdetek és a pályázni kívánókat felhívom, hogy szabályrendelet szerint felszerelt és nyelvismereteiket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám **foljó évi december hó 1-ig** benyujtsák.

Kula, 1894. évi november hó 12-én.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

2-2

Egy, a jegyzői teendőkben némi jártassággal bíró egyén előnyös feltételek mellett ideiglenesen azonnal alkalmazást nyer. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

661. szám

1894.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járáshíroság 6039. sz végzése által Raczkov Nikola ó-sztapári lakos végrehajtó javára Banyevesev Szima ó-sztapári lakos ellen 1000 frt tőke, ennek 1891. évi február hó 1 ső napjától számított 6% kamatai és ed-ig összesen 121 frt 35 kr perköltség követelés és 5 frt 15 kr árverési díj erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1560 frtra becsült gabona, koesi, ló és tehenekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 6274 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó-Sztapáron alperes lakásán leendő eszközésére **1894 évi december hó 5-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107 § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1894 évi november hó 18-án

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

5380. szám.

kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Sztanisics községében lemondás folytán megüresedett és előleges havi részletekben fizetendő 400 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamódványaikat hozzám **f. évi december hó 1-éig** nyujtsák be. Zombor, 1894. évi november hó 10-én.

Főszolgabíró h.

Dr. Széchenyi Tamás,
szolgabíró.

3-3

2741. sz. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Alulírt község előjárósága részéről ezennel pályázat hirdettetik a lemondás folytán üresedésbe jött lovas közrendőri állásra.

Fizetése 300 frt és 120 frt lótarási állalány, melyek utólagos havi részletekben a községi pénztárból fizettetik ki.

Pályázók igazolni tartoznak, hogy 24. életévüket elérték és a 60-ikat tul nem haladták.

A kiszolgált csendőrök és katonai altisztek, állásban levő rendőrök és vidékiek (nem felelős örök) előnyben részesülnek.

A ruházatot a megválasztott lovasrendőr sajátjából tartozik beszerezni, míg ellenben a felszerelést a község adja.

Pályázati kérvények **foljó évi november hó 30-ig** a község előjáróságához címezve adandók be, később beadott kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Csantavéren, 1894. évi november hó 10-én.

3-3

Az előjáróság.

5747. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bajai járáshoz tartozó Szántova községben leköszönés folytán üresedésbe jött segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás javadalmazása 400 frt készpénz, előleges havi részletekben.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi december hó 7-ig** nyujtsák be.

A választást f. évi december hó 11-én d. e. 11 órakor Szántova község-házánál fogom megtartani.

Baján, 1894. évi november hóban.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

2-1

7938. szám.

kig. 1894.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye 899. közgy. ex 1891. számú szabályrendelete 2. §-a szerint Bresztovác, Doroszló és Ó-Sztapár községekből **Bresztovác székhellyel** megalakított V-ik körállatorvosi körben betöltendő községi körállatorvosi állásra az 1888. évi VII. t. c. 129. § alapján és a 17. közgy. 1893. számú törvényhatósági és 10,330. alisp. 1893. sz. alispáni határozatok folytán ezennel pályázat hirdettetik és a pályázni kívánók felhivatnak, hogy magyar állampolgárságukat és nyelvismeretüket és életkorukat, valamint az idézett t. c. 117. és 118. §-ai, illetve az ezen t. c. végrehajtása tárgyában 40,000/1888. sz. a. kibocsájtott földmívelésügyi miniszteri rendelet 296-298. és 300. §-ai szerinti képesítettséget igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **f. évi december hó 15-ig bezárólag** alulírott főszolgabírónál nyujtsák be.

A betöltendő állással az idézett t. c. 130. §. a) pontja szerint egyezőségileg vagy szerződésileg megállapítandó kezelési díjon, valamint a körbe tartozó községek által kiállítandó ingyen fuvaron, illetve megtérítendő vasuti viteldíjon kívül évi 600 forintban megállapított készpénz fizetés van összekötve.

A megválasztandó a vágóbiztosi teendőket székhelyén végezni köteles.

Megjegyeztetik, hogy a baja-zombor-újvidéki vasutovonal kiépítése után marbarakodó állomás lesz Bresztovácra felállítva és a körállatorvos mint szakértő alkalmazva.

Apatin, 1894. évi november hó 12-én.

Főszolgabíró h. t.

Jeisel Henrik,
szolgabíró.

2-2

PLUTOS

kitűnő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó, gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomcsúz vagy lobos bántalmaknál, ugyszintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyed állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsöltenek ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér. 100-9

E MEGBECSÜLHETLEN GAZDASÁGI KINCS EGYEDÜLI RAKTÁRA:
TÁRGZAY ISTVÁN GYÓGYSZERTÁRA
ZOMBORBAN.
Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

Zombor. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

ELŐFIZETÉS

Egész évre	60
Fél évre	30
Negyed évre	15

A lap szellemi illető küldemény szerkesztőnek, a laptulajdonos dandó.

Egyes szám ára

A villamos

A „Bácska” érdeklődéssel olvas világlátásával foglalkozó inkább, mert a kétfogva is — hosszú kísérem. A t. cik csak némely köve Alábbiakban tehát tálni, másrészt a ké szót szólni.

A villamoság tásban kis telepek versenyezhet. Vers ahol legalább 100 óra fogyasztásról világlátás költség arányosan növekedésénél a költségben mondhatni kisnyosan, míg a kmarad akár kisebb vagyis független a pészre, másodgép vezetőre — a bérkedében — még szükség van. Ezen banvéve kitesz any petroleumlámpát lemost a kiadások arányosan növekedésénél, lámpák matali stb. Így tehát a példaképen fell nem mind kisebb magánvilágításuk képes fogyasztani.

Ha Temesvár városban sem fe várakozásnak, aményben kell kevévár már ezeltől kebe a villamos vilááramfejlesztő gépeszerek nem állott mint ma és így me városnak megfűz

A „BÁC

Ne bánts, ha...
Ugy is győz...
Mi a gyönyör...
A boldogság...
Lelkem tüz, len...
S mégis mi...
Mert egy gyöt...
A dal, mely...

A három test...
Herczeg Ferenc.

Herczeg Ferenc...
Az új írói gardáboz...
mind tessék a kö...
megírva. Eddig esa...
határozott sikert ara...
A három test...
benne meg az a tu...
csak egy sziporkáz...
élektől. Azonkivü...
közönséges, már sz...
sajátos színezete va...
új jelleget kölcsön...
zatnak van ugyan...
finomabb izlést is.

A női főszere...
rike játszottak. Mi...
alakításuk megfele...
nyeinek is.